

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	21. 01.	2021	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	23-2/21-1		
VEZA:			
EPA:	117 XXVII		
SKRAĆENICA:			PRILOG:

Podgorica-Ulqin/Ulcinj, 20.01.2021

Nr.Br. 907/21

Nr.KMZ. 008/21

SKUPŠTINA CRNE GORE
Predsjedniku Aleksa Bečić

Na osnovu člana 93 stav 1 Ustava Crne Gore, podnosim **PREDLOG ZAKONA O OTKLANJANJU POSLJEDICA ODUZIMANJA UVALE VALDANOS**, radi stavljanja u skupštinsku proceduru.

Ovaj predlog sam dostavio i 20.5.2020 godine (EPA 985 XXVI), ali samo obavješten da shodno Pravilnik-u o kancelarijskom poslovanju Skupštine Crne Gore je predlog zakona arhiviran, stoga potvrđujem da ostajem pri podnijetom prijedlogu Zakona i/ili ponovo podnosim.

Poslanik
Lista Shqiptare - Albanska lista

Genci Nimanbegu

Genci Nimanbegu

**ZAKON O OTKLANJANJU POSLJEDICA ODUZIMANJA IMOVINE U UVALI
VALDANOS**

**Glava prva
I. OSNOVNE ODREDBE**

Predmet uređivanja

Član 1.

Ovim zakonom, radi otklanjanja posljedica oduzimanja imovine u uvali Valdanos, uređuju se uslovi, način i postupak vraćanja imovine oduzete Rješenjem br.06-2275/2 od 17.01.1978. godine SO Ulcinj - Odjeljenja za imovinsko-pravne poslove, katastar i geodetske poslove, bivšim vlasnicima i njihovim zakonskim nasljednicima.

Postupak u skladu sa ovim zakonom sprovodi se zbog činjenice da imovina koja je bila predmet oduzimanja nije privedena namjeni za koju je oduzeta.

Značenje pojedinih izraza

Član 2.

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

pod "oduzetom imovinom" podrazumijevaju se nepokretnosti oduzete Rješenjem br.06-2275/2 od 17.01.1978.godine SO Ulcinj-Odjeljenja za imovinsko-pravne poslove, katastar i geodetske poslove;

pod pojmom "bivši vlasnik" podrazumijevaju se fizička i pravna lica, kao i vjerske zajednice i druge vjerske organizacije(odbori i sl.), koji su bili vlasnici imovine u vrijeme oduzimanja;

pod pojmom "zakonski naslednici" podrazumijevaju se lica koja se u postupku vraćanja imovine legitimišu kao zakonski naslednici bivših vlasnika na osnovu rješenja o nasleđivanju ili drugog akta nadležnog organa, u slučajevima kada nije sproveden ostavinski postupak-ugovora o raspolaganju imovinom za života, ugovora o poklonu, ugovora o doživotnom izdržavanju, izvoda iz matičnog registra umrlih, izvoda iz matične knjige vjenčanih i sl.;

pod pojmom "zahtjev za vraćanje oduzete imovine" (u daljem tekstu: zahtjev) podrazumijeva se zahtjev koji na osnovu ovog zakona podnose bivši vlasnici ili njihovi zakonski naslednici;

pod pojmom "pravo na vraćanje imovine" podrazumijeva se pravo koje nadležni organ, u skladu sa ovim zakonom, utvrđuje podnosiocu zahtjeva;

pod pojmom "Uprava" podrazumijeva se Uprava za nekretnine Crne Gore(u daljem tekstu: Uprava);

Načelo zaštite sticaoca

Član 3.

Sticalac imovine, osim obveznika vraćanja, koji je, nakon podržavljenja imovine, stekao pravo svojine u skladu sa zakonom, ostaje vlasnik i držalac stvari, a njegova stečena prava ne smeju biti povrijeđena.

Primjena drugih propisa

Član 4.

Vraćanje imovine u naturalnom obliku sprovodi se u skladu sa ovim zakonom.

Na pitanja koja nisu uređena ovim zakonom i primjenjivaće se shodno odredbe zakona kojim se uređuje upravni postupak.

Ovim zakonom ne dira se u primjenu drugih propisa o zaštiti prava svojine i drugih prava stečenih u skladu sa zakonom, osim ako su u suprotnosti sa njim.

Izdavanje dokumentacije i podataka

Član 5.

Svi organi Države Crne Gore, organi jedinice lokalne samouprave i drugi organi i organizacije, kao i arhivi dužni su da u okviru svojih nadležnosti i bez odlaganja, a najkasnije u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva za izdavanje, izdaju za potrebe sprovođenja postupka vraćanja imovine u skladu sa odredbama ovog zakona, svu potrebnu dokumentaciju i podatke kojima raspolažu.

Neuračunavanje primljenog i izgubljena dobit

Član 6.

Ne može se zahtijevati vraćanje plodova, niti naknada štete po osnovu izgubljene dobiti zbog nemogućnosti korišćenja, odnosno upravljanja podržavljenom imovinom, kao i po osnovu njenog održavanja u vrijeme od dana podržavljenja do vraćanja imovine.

Obveznik vraćanja nema pravo da traži vraćanje revalorizovane vrijednosti primljene naknade od strane bivših vlasnika, niti tržišne ili bilo koje druge vrijednosti za oduzetu imovinu.

Porezi, takse i troškovi postupka

Član 7.

Sticanje imovine na osnovu ovog zakona ne podleže plaćanju ni jedne vrste poreza, administrativnih i sudskih taksi i naknada državnim organima i organizacijama.

Bivši vlasnici ili njihovi zakonski nasljednici će biti obveznici plaćanja poreza na imovinu koja se pravosnažno vrati u skladu sa odredbama ovog zakona, kao i drugih vrsta poreza na ostvarivanje prihoda od imovine, od momenta upisa njihovog prava svojine u katastar nepokretnosti.

Podnosilac zahtjeva snosi troškove postupka u skladu sa zakonom, osim troškova postupka koji se odnose na identifikaciju imovine koja je predmet vraćanja u skladu sa odredbama ovog zakona, već oni padaju na teret Uprave.

Glava druga

II. POSTUPAK ZA VRAĆANJE IMOVINE

Stranke u postupku

Član 8.

Stranke u postupku su podnosilac zahtjeva za vraćanje i Država Crna Gora, koju zastupa Zaštitnik imovinsko-pravnih interesa.

Organ koji vodi prvostepeni postupak

Član 9.

Postupak po zahtjevu vodi Uprava za nekretnine Crne Gore-Područna jedinica Ulcinja, a u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje upravni postupak.

Podnosilac zahtjeva

Član 10.

Zahtjev za vraćanje imovine u smislu ovog zakona podnosi bivši vlasnik ili njegov zakonski nasljednik.

Podnošenje zahtjeva

Član 11.

Zahtjev za vraćanje imovine pojedinačnih bivših vlasnika ili njihovih zakonskih nasljednika podnosi se u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona. Zahtjev se podnosi Upravi sa propisanim dokazima.

Sadržina zahtjeva

Član 12.

Zahtjev sadrži podatke o:

- 1) bivšem vlasniku - ime, ime jednog roditelja i prezime i adresa, odnosno podatke o pravnom licu ili vjerskoj zajednici;
- 2) oduzetoj imovini na koju se zahtjev odnosi – redni broj iz Rješenja br.06-2275/2 od 17.01.1978.godine SO Ulcinj-Odjeljenja za imovinsko-pravne poslove, katastar i geodetske poslove;
- 3) sve druge dokaze koje podnosilac zahtjeva posjeduje, a koji mogu biti od značaja za odlučivanje po zahtjevu.

Neuređan zahtjev

Član 13.

Ako Uprava utvrdi da zahtjev ne sadrži podatke iz člana 15 ovog zakona, naložiće podnosiocu zahtjeva da u roku od 120 dana uredi zahtev.

Ako podnosilac zahtjeva ne postupi prema nalogu Uprave u ostavljenom roku, zahtjev se odbacuje kao neuređan.

Rok za donošenje rješenja

Član 14.

Uprava je dužna da o urednom zahtjevu odluči najkasnije u roku od šest mjeseci.

Odlučivanje o zahtjevu

Član 15.

Uprava utvrđuje sve činjenice i okolnosti od značaja za odlučivanje o zahtjevu.

Identifikaciju nepokretnosti koje su predmet vraćanja Uprava će izvršiti angažovanjem vještaka geodetske struke, gdje troškovi njegovog angažovanja padaju na teret Uprave.

Po provedenom postupku Uprava donosi rješenje kojim se zahtjev usvaja i utvrđuje imovina koja se prenosi u svojinu bivšem vlasniku ili njegovim zakonskim nasljednicima.

Ako Uprava utvrdi da ne postoji zakonski osnov za vraćanje oduzete imovine, donosi rješenje o odbijanju zahtjeva.

Pravnosnažno rješenje o utvrđivanju imovine koja se prenosi u svojину bivšim vlasnicima ili njihovim zakonskim nasljednicima Uprava sprovodi kroz katastarsku evidenciju upisom prava svojine imovine koja je predmet vraćanja po odredbama ovog zakona na imena bivših vlasnika ili njihovih zakonskih nasljednika.

Rješenje o utvrđenju prava na prenos u svojinu

Član 16.

Rješenjem kojim se zahtjev usvaja i utvrđuje imovina koja se prenosi u svojinu bivšem vlasniku ili njegovim zakonskim nasljednicima, sadrži i ime obveznika vraćanja i način i rokove za izvršavanje utvrđenih obaveza.

U tom rješenju nalaže se nadležnim organima izvršenje rješenja, kao i brisanje eventualnih tereta.

Prvostepeno rješenje Uprava dostavlja podnosiocu zahtjeva i Zaštitniku imovinski-pravnih interesa Crne Gore.

Pravna sredstva

Član 17.

Protiv prvostepenog rješenja Uprave stranke u postupku mogu izjaviti žalbu ministarstvu nadležnom za poslove finansija, kao drugostepenom organu, u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.

Žalba se može izjaviti jedino ukoliko postupak vraćanja i rješenje o vraćanju nijesu sprovedeni, odnosno doneseni u skladu sa odredbama ovog zakona.

Ministarstvo nadležno za poslove finansija je dužno da odluči o žalbi u roku od 90 dana od dana njenog prijema.

Protiv drugostepenog rješenja može se pokrenuti upravni spor.

Izvršenje rješenja

Član 18.

Na osnovu pravnosnažnog rješenja kojim se utvrđuje imovina koja se prenosi u svojinu bivšem vlasniku ili njegovim zakonskim nasljednicima, navedena lica se upisuju kao vlasnici imovine koja je predmet vraćanja u katastar nepokretnosti i druge odgovarajuće evidencije.

Rješenje sprovodi Uprava po službenoj dužnosti po pravosnažnosti rješenja.

Glava tri

III. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Zabrana otuđenja i opterećenja podržavljene imovine

Član 19.

Od stupanja na snagu ovog zakona imovina koja je predmet vraćanja po odredbama ovog zakona, ne može biti predmet otuđivanja, hipoteke, zaloge, zakupa ili bilo koje drugog opterećenja, do pravnosnažnog okončanja postupka po zahtjevu za vraćanje.

Zabrana otuđenja i opterećenja te imovine u pogledu imovine za koju nisu podnijeti zahtjevi za vraćanje prestaje po isteku roka za podnošenje zahtjeva za vraćanje.

Završne odredbe

Član 20.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje zakona sadržan je u članu 16 tačka 5 Ustava Crne Gore. U kome je propisano da se zakonom u skladu sa Ustavom, uređuju pitanja koja su od interesa za Crnu Goru.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Razlozi za donošenje ovog zakona sadržani su u potrebi otklanjanja posljedica postupka oduzimanja prava svojine od strane bivših vlasnika-maslinade u uvali Valdanos koji nije sproveden u skladu sa tadašnjim propisima kojima se regulisao postupka izuzimanja-eksproprijacije nepokretnosti od strane privatnih vlasnik, a čije otklanjanje se ne može obezbijediti u okviru postojeće zakonske regulative Crne Gore.

III. USKLAĐENOST SA PRAVNOM TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE

Ne postoji odredba primarnih i sekundarnih izvora prava EU sa kojom bi se predlog propisa mogao uporediti radi dobijanja stepena njegove usklađenosti. Ne postoje ni odgovarajući propisi Evropske unije niti potvrđene međunarodne konvencije sa kojima je potrebno obezbijediti usklađenost.

IV. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

Rješenjem br.06-2275/2 od 17.01.1978.godine SO Ulcinj-Odjeljenja za imovinsko-pravne poslove, katastar i geodetske poslove oduzeta je imovina bivših vlasnika, fizičkih i pravnih lica, kao i vjerskih zajednica-maslinada i druge nepokretnosti koje se nalaze u uvali Valdanos, gdje je pod stavom II. rješenja navedeno da se oduzete označene nepokretnosti predaju u posjed Državi SFRJ-Saveznom sekretarijatu za Narodnu odbranu danom donošenja rješenja, a kao svrha izuzimanja navedena je izgradnja vojnog objekta stalnog karaktera.

Postupak oduzimanja prava svojine od strane bivših vlasnika-maslinade u uvali Valdanos nije sproveden u skladu sa tadašnjim propisima kojima se regulisao postupka izuzimanja-eksproprijacije nepokretnosti od strane privatnih vlasnika. U rješenju u izuzimanju nepokretnosti navedeno je da je svrha svrha izuzimanja izgradnja vojnog objekta stalnog karaktera, ali svakom izuzimanju zemljišta iz posjeda ranijih vlasnika mora da prethodi

odluka nadležnog organa o privođenju tog zemljišta namjeni određenoj urbanističkim planom ili drugim planskim dokumentom. U vrijeme donošenja rješenja o izuzimanja-17.01.1978.godine, koji je naveden i kao datum predaje izuzetog zemljišta u posjed korisniku eksproprijacije, nije postojala odluka nadležnog organa o privođenju tog zemljišta namjeni, zbog čega rješenje o izuzimanju ima manjkavosti koje opravdavanju otklanjanje pravnih posljedica koje je proizvelo, jer u nedostatku odluke nadležnog organa o privođenju izuzetog zemljišta planskim dokumentom predviđenoj namjeni, samo rješenje o izuzimanju nije osnov za oduzimanje ili sticanje prava svojine, jer nema

karakter pravnog posla ili odluke koja bi mogla dovesti do zakonitog oduzimanja ili sticanja prava svojine.

Rješenje o izuzimanju br.06-2275/2 od 17.01.1978.godine donijeto je shodno odredbama tada važećeg Zakona o eksproprijaciji(Sl.list SRCG br.23/72), pri čemu je odluka o utvrđivanju opšteg interesa donijeta od strane Saveznog sekretara za narodnu odbranu, na predlog Vojne pošte 2939 Titograd shodno odredbama tada važećeg Zakona o sredstvima i finansiranju JNA(Sl.list SFRJ br.56/74).Međutim iz samih zakonskih odredbi na koje su se pozvali tadašnji organi, jasno je da postupak izuzimanja iz posjeda nije u cjelosti sproveden u skladu sa zakonom. Član 94 Zakona o sredstvima i finansiranju JNA je propisivao da se za izgradnju vojnih objekata za potrebe jugoslovenske narodne armije i objekata od posebnog interesa za odbranu zemlje može vršiti eksproprijacija pod opštim uslovima određenim zakonom, a da postojanje opšteg interesa za izgradnju objekata utvrđuje savezni sekretar. Činjenica je da je savezni sekretar donio određenu odluku, ali ta odluka nije bila u skladu sa tadašnjim pozitivnim zakonskim propisima kojima se regulisao postupak izuzimanja iz posjeda privatne imovine i nije mogla biti osnov za odnošenje zakonitog rješenja o eksproprijaciji. Iz sadržine ove odluke se ne može utvrditi element potrebe izgradnje vojnih objekata za potrebe jugoslovenske narodne armije i objekata od posebnog interesa za odbranu zemlje na području maslinade u uvali Valdanos, gdje se nalazi imovina koja je predmet vraćanja, kako to zakon propisuje, niti ovo odluka sadrži obrazloženje u tom pravcu, što ukazuje da nijesu bili ni ispunjeni zakonom propisani uslovi za donošenje ovakve odluke. Uslovi svakakvo nijesu bili ispunjeni, jer u momentu donošenja ove odluke nije postojao planski dokument na osnovu kojeg bi se mogla donijeti odluka nadležnog organa o privođenju tog zemljišta namjeni određenoj tim planskim dokumentom. Takav planski dokument, ne samo da nije postojao u momentu donošenja odluke o utvrđivanju opšteg interesa i rješenja o eksproprijaciji, već nikada nije donesen ni nakon donošenja ovih akata i na području koje je bilo predmet izuzimanja nikada nije izgrađen vojni objekat stalnog karaktera i ovo zemljište nikada nije privedeno namjeni za koje je izuzeto.

Zakon o sredstvima i finansiranju JNA propisivao je da se eksproprijacija može vršiti pod opštim uslovima određenim zakonom. U konkretnom slučaju postupak eksproprijacije je sproveden u suprotnosti sa odredbama tada važećeg Zakona o eksproprijaciji(Sl.list SRCG br.23/72).U odnosu na ovaj zakon postoje sljedeće nepravilnosti i suprotnosti sa njegovim odredbama u ovom postupku:

- U čl.6 je propisivao da se nepokretnost može eksproprijisati tek pošto je na način određen ovim zakonom utvrđeno da postoji opšti interes za izgradnju objekata, odnosno izvođenje drugih radova na nepokretnostima koje su predmet izuzimanja, a što u ovom slučaju nije učinjeno;

- U čl.8 je propisivao da korisnik eksproprijacije eksproprijacijom stiče pravo da te nepokretnosti koristi za svrhu za koju je eksproprijacija izvršena. Izuzete nepokretnosti nikada nijesu korišćene za svrhu za koju su izuzete, a nisu ni mogle jer nije postojala odluka nadležnog organa o privođenju tog zemljišta namjeni određenoj urbanističkim planom ili drugim planskim dokumentom, a takva odluka nije donijeta ni nakon izuzimanja, niti je donesen planski dokument na osnovu kojeg bi se ovo zemljište moglo privedi namjeni za koju je izuzeto;

- U odredbama čl.12-15 utvrđeni su uslovi za određivanje opšteg interesa za eksproprijaciju nepokretnosti, od kojih nijedan od ovih zakonskih odredbi nije ispoštovana

u postupku utvrđivanja opšteg interesa za izuzimanja sporne imovine. U čl. 14 se posebno propisuje da kada opšti interes nije utvrđen po prethodnim članovima eksproprijacija se može predložiti tek pošto nadležni organ, na obrazloženi predlog korisnika eksproprijacije, izda rješenje (član 15) da je izgradnja objekta na određenom mjestu od opšteg interesa i da se može pristupiti eksproprijaciji. Član 15 propisuje da kada je odluku o izgradnju određenog objekta donijela neka druga organizacija, rješenje da je izgradnja tog objekta na zemljištu za koje se namjerava predložiti eksproprijacija od opšteg interesa, donosi se na sjednici skupštini opštine na čijoj se teritoriji nalazi to zemljište, a da se to rješenje dostavlja strankama i da se protiv istog može pokrenuti upravni spor. Takvo rješenje nikada nije donijeto u odnosu na imovinu maslinade u Valdanosu, pa samim tim nije ni moglo biti dostavljeno bivšim vlasnicima kao strankama, što je još jedan dokaz suprotnosti postupka eksproprijacije ove imovine sa odredbama tada važećeg Zakona o eksproprijaciji, jer je bivšim vlasnicima, uskraćena mogućnost učešća u postupku, nedonošenjem rješenja o utvrđivanju opšteg interesa od strane nadležnog organa i njegovim ne dostavljanjem bivšim vlasnicima.

- U rješenju o eksproprijaciji od 17.01.1978. godine stoji da se isto donosi na predlog Vojnog pravobranilaštva Vojne pošte br. 2339 Titograd, a da je korisnik eksproprijacije država SFRJ- Savezni sekretarijat za Narodnu odbranu, što je opet još jedan dokaz suprotnosti postupka eksproprijacije ove imovine sa odredbama tada važećeg Zakona o eksproprijaciji, jer korisnik eksproprijacije ne može biti organ koji je donio nezakonitu odluku o utvrđivanju opšteg interesa, već to može biti samo organ na čiji se predlog vrši eksproprijacija, kako je to izričito propisano gore citiranim odredbama tada važećeg Zakona o eksproprijaciji.

Sa izloženog, a imajući u vidu da bivši vlasnici i njihovi zakonski nasljednici preko 40 godina nijesu u mogućnosti da koriste ovu imovinu, čime trpe značajnu štetu, a koja imovina nije privedena namjeni za koju je oduzeta, te da je u postupku oduzimanja bilo brojnih nepravilnosti, smatramo opravdanim da se usvoji ovaj zakon kao *lex specialis* za ovu imovinu, kojim će se otkloniti pravne posljedice koje je proizvelo rješenje o oduzimanju imovine u uvali Valdanos.

Članom 20 Predloga zakona propisano je da ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

V. FINANSIJSKA SREDSTVA

Za sprovođenje zakona nije potrebno izdvojiti dodatna finansijska sredstva iz budžeta države.